

MONTESSORI

ORIZONTURI LIBERE

GRUPA BAMBINI 2

RAPORT EDUCAȚIONAL

LUNA MARTIE 2019

Mintea absorbantă

Maria Montessori a observat ușurința cu care copilul învață doar trăind, absorbind din mediul care-l înconjoară, rapid și fără efort. Ea a denumit acest proces mintea absorbantă "... mintea absorbantă a copilului mic își află tot ce-i trebuie pentru a se hrăni în mediul înconjurător." (Maria Montessori, Mintea absorbantă, editura APĂ, Drobeta Turnu Severin, 2013, Traducere Marcel Căpraru Cap. 9, pag. 113)

Mintea absorbanta reprezintă Marea Putere a copilului din perioada de viață 0 – 6 ani, putere de a învăța, deoarece copilul învață fără să depună vreun efort special.

Maria Montessori explică conceptul de minte absorbantă pornind de la compararea copilului mic cu adultul. Ea spune că adultul dobândește cunoașterea cu ajutorul minții în timp ce copilul mic absoarbe cunoștințele așa brute, cu toată ființa lui. Tot la fel impresiile pe care le trăiește copilul nu rămân la distanță de el, așa cum se întâmplă la adulți, ci ele:

"Se poate spune că noi dobândim cunoștințe prin folosirea minții, copilul însă, absoarbe cunoștințele direct în viața lui psihică. Pur și simplu copilul învață să vorbească limba maternă doar prin faptul că trăiește. Înăuntrul lui se desfășoară un fel de chimie mentală. Prin contrast, noi suntem receptivi. Impresiile se revarsă în noi și noi le înmagazinăm în mintea noastră; dar noi înșine rămânem separați de ele, întocmai cum un vas se separă de apa pe care o conține. În schimb, copilul suferă o transformare. Impresiile nu pătrund pur și simplu în mintea lui; o formează. Ele se încarnează în el. Copilul își creează proprii "mușchi mentali", folosind, pentru aceasta, ceea ce găsește în lumea care-l înconjoară. Noi am numit acest tip de minte: Mintea Absorbantă." (Maria Montessori, Mintea absorbantă, editura APĂ, Drobeta Turnu Severin, 2013, Traducere Marcel Căpraru, Cap.3, p.37)

Multă vreme perioada copilăriei a fost ignorată. Lucrurile s-au schimbat abia în secolul XX, când s-a recunoscut faptul că perioada copilăriei este o perioadă valoroasă.

MONTESSORI

ORIZONTURI LIBERE

GRUPA BAMBINI 2

Spre deosebire de om, animalul se naște aproape finalizat, el are aproximativ toate abilitățile necesare pentru a supraviețui singur. În aceste condiții am putea spune că omul se naște prea devreme.

Ființa umană nu are la naștere nici o caracteristică pe care o are o persoană adultă. Chiar de la naștere copilul are nevoie de hrană atât pentru corp cât și pentru minte. Se face astfel distincția între embrionul fizic dominant în perioada de dinaintea nașterii copilului și embrionul psihic care-și pune amprenta după nașterea copilului mai ales pentru că după naștere copilul are nevoie să se simtă iubit, în siguranță, simte nevoia să i se vorbească. Altfel spus, copilul caută hrană pentru mintea sa.

Caracteristicile minții absorbante

Maria Montessori compară mintea absorbantă cu un burete, pentru că are această calitate minunată de a absorbi tot ceea ce este în jurul copilului.

Mintea nu doar absoarbe ci ea se transformă, se creează pe sine însăși. Prin acest proces de absorbire copilul își creează personalitatea.

Copilul absoarbe tot limbajul din jurul său. Odată cu absorbția se produce și un fenomen de incarnare în sensul că ce absoarbe copilul acum devine personalitatea lui. Există chiar o dilemă legată de personalitate și anume dacă e înnăscută sau dobândită. Cercetările au arătat faptul că despre personalitate se poate spune că este și înnăscută și dobândită în aceeași măsură. Mediul este cel care influențează ființa umană în mod diferit în funcție de temperamentul și trăsăturile omului.

• Mintea absorbantă este creativă

Aceasta îl ajută pe copil să creeze persoana care va deveni el într-o zi. Copilul va trebui să-și formeze caracterul cu ajutorul minții absorbante. Copilul se naște înzestrat cu un imens potențial de a face lucruri minunate. Mintea absorbantă nu se folosește numai pentru a învăța ci și pentru dezvoltarea personalității copilului, iar aceasta se dezvoltă în primul plan și devine cadrul pentru tot restul vieții lui. Pot avea loc ajustări mai ales la pubertate, însă suntem ceea ce suntem după primii 6 ani de viață.

Mintea absorbantă îl ajută pe copil să se creeze pe sine. Acesta este unul dintre primele principii ale Mariei Montessori. Nu adultul îl creează pe copil, acesta poate contribui biologic dar în rest, copilul se creează singur. Adultul îl influențează pentru că îi creează mediul dar copilul, singur, face toată munca. Exemplu: un temperament expansiv al unui copil nu poate fi schimbat, însă adultul îl poate ajuta indicându-i acestuia felul în care poate confrunța mai bine anumite situații.

În primul plan copilul se creează pe sine însă nu este conștient de acest lucru, în schimb în al doilea plan devine conștient și aici adultul poate interveni mai mult.

• Mintea absorbantă este inconștientă

Copilul nu-și dă seama că absoarbe, el nu poate alege cum și când să absoarbă informațiile. Copilul nu și-a dezvoltat voința așa că nu poate alege ce să învețe și ce să nu învețe.

Mintea absorbantă este ca o cameră foto pentru că absoarbe totul așa cum este, cu toate detaliile reale, însă la adult mintea este mai degrabă o pictură, iar aceasta arată diferit pentru fiecare dintre noi, fiecare are un tablou diferit în mintea lui, pentru că fiecare dintre noi are impresii diferite despre lume. Mintea adultă compară din experiență anterioară, însă copilul nu are nimic cu care să compare.

MONTESSORI

ORIZONTURI LIBERE

GRUPA BAMBINI 2

• **Mintea absorbantă nu este discriminatoare**

Copilul absoarbe tot ce există în mediul său, fără a discerne între limbajul bun și limbajul rău, între comportamentele pozitive și cele negative, între folositor și nefolositor. Mintea absorbantă acceptă tot ceea ce întâlnește. Mintea absorbantă trebuie să ajute copilul să se adapteze la mediul în care trăiește. Tocmai de aceea devine foarte important să ne asigurăm că mediul în care trăiește copilul este unul bogat și pozitiv astfel încât copilul să se dezvolte armonios. Adulții din jurul copilului trebuie să reprezinte un model bun pentru copil.

• **Mintea absorbantă este spontană**

Absoarbe imediat tot ceea ce este în jur. Are nevoie să absoarbă orice este în jurul lui pentru a supraviețui. De exemplu, dacă copilul trăiește într-un cartier mărginaș, el va trebui să absoarbă acel limbaj și comportament pentru a supraviețui în acel mediu. De aceea este important să ne asigurăm că mediul în care trăiește copilul este unul sănătos.

• **Mintea absorbantă este neobosită**

Este important ca această minte să fie activă, copilul trebuie să experimenteze, să atingă, să simtă. Copiii cu dizabilități au dezvoltat aceste dizabilități pentru că nu au avut un mediu propice din care să absoarbă; este nevoie de interacțiune cu mediul și alți oameni.

Mintea absorbantă nu implică niciun pic de efort pentru că un copil învață trăind. Copilul în sine nu depune niciun efort. Creierul însă face un efort foarte mare; de aici și nevoia de somn a copilului.

Mintea absorbantă a copilului absoarbe totul dintr-o dată. Creierul petrece apoi mult timp ordonând, clasificând informațiile. Ori scopul materialelor Montessori este tocmai de organizare a impresiilor despre lumea din jur. Iar prin repetarea activităților, copilul aprofundează informațiile dobândite.

• **Mintea absorbantă este simplă**

Mintea absorbantă nu implică efort. Copiii absorb limbajul de când se nasc dar va trece cel puțin un an până când ei vor pronunța primul cuvânt, deci copiii învață trăind. Cea ce absoarbe devine parte a personalității lui.

Mediul este încorporat/incarnat, toate impresiile pe care le absoarbe devin parte din personalitatea sa: limbaj, cultură, relațiile cu ceilalți. Procesul de absorbție este continuu și neobosit. Contactul direct cu lumea înconjurătoare facilitează cunoașterea:

“Ce aud, uit. Ce aud și văd îmi amintesc puțin. Ceea ce aud, văd și discut cu altcineva încep să înțeleg. Ce aud, văd, discut și fac permite achiziții de cunoaștere și abilitate”

(Elena Anghel, “Psihologia educației pe tot parcursul vieții pentru specialiști și adulți interesați de propria lor dezvoltare”, Editura For You, 2011, București, p. 207)

• **Mintea absorbantă este universală**

Pentru toți copiii din primul plan de dezvoltare indiferent de țară, de dezvoltarea normală sau nu; copiii cu dizabilități mentale au aceleași planuri de dezvoltare, absorb la fel ca ceilalți dar mai lent.

MONTESSORI

ORIZONTURI LIBERE

GRUPA BAMBINI 2

ACTIVITĂȚI

VIAȚA PRACTICĂ

Activitățile din această arie au rolul de a ajuta copilul să se adapteze vieții, să fie parte din cultura sa și să facă activitățile pe care adultul le face (să îngrijească mediul, să se îngrijească pe sine, să se adapteze regulilor sociale, să aparțină unei comunități, etc).

Măturatul cu fârașul

Scop direct

- Dezvoltarea concentrării
- Dezvoltarea coordonării
- Dezvoltarea independenței

Scop indirect

- grija față de mediu

Vârsta:

- Incepand cu 2,5 ani

Îngrijirea plantelor

Scop direct

- Dezvoltarea concentrării
- Dezvoltarea coordonării
- Dezvoltarea independenței

Scop indirect

- grija față de mediu
- dezvoltarea simțului estetic

Vârsta:

- de la 2,5 - 3 ani

MONTESORI

ORIZONTURI LIBERE

GRUPA BAMBINI 2

ARIA SENZORIALĂ

Prin intermediul simțurilor, copilul cunoaște lumea exterioară. Felul în care el înțelege informațiile pe care le primește din mediu este în legătură directă cu dezvoltarea simțurilor acestuia; de aceea, pentru mediul montessorian dezvoltarea simțurilor este prioritară.

Materialele din Aria Senzorială au drept scop și clarificarea informațiilor pe care copilul deja le-a acumulat. Prin intermediul simțurilor, copilul intră mai întâi în contact cu lumea concretă, astfel materialele montessori din aria senzorială îl ajută pe copil în primul plan de dezvoltare (0-6 ani) pentru a-și rafina simțurile și a înțelege abstractizările.

Cubul trinomului

Scop direct

- Pregătire pentru matematică
- Demonstrarea formulei $(a + b + c)^3$
- Pregătire pentru extragerea rădăcinii cubice

Scop indirect —

Vârsta:

- de la 4 ani

Cilindrii sonori

Scop direct

- Rafinarea simțului auditiv

Scop indirect —

Vârsta:

- 3,5 ani

MONTESSORI

ORIZONTURI LIBERE

GRUPA BAMBINI 2

ARIA DE LIMBAJ

Dr. Montessori a fost convinsă că educația începe la naștere și că primii ani din viața unui copil, fiind cei care-l șlefuiesc pe acesta cel mai mult, sunt și cei mai importanți, atât fizic cât și mental. Ea a simțit că în acești primi ani, copilul are așa numitele “perioade senzitive” în timpul cărora este în mod particular receptiv la anumiți stimuli. Această receptivitate către anumite lucruri durează doar atât cât necesitatea respectivă este împlinită.

Ea vorbea despre importanța limbajului în dezvoltarea armonioasă a copilului mic pe toate planurile: fiziologic, neurologic, emoțional, comportamental și mai ales social.

Dacă ne gândim la mintea absorbantă și limbaj, devine clar că un copil nu învață limbajul, ci absoarbe limbajul. Conform cercetărilor Mariei Montessori, copilul este într-o “perioadă senzitivă” pentru limbaj de la naștere până în jurul vârstei de 7 ani. În această perioadă, copilul are o înclinație deosebită spre limbaj, pe care cu ajutorul minții absorbante îl asimilează în mod natural.

Alfabetul mobil

Scop direct

- Ajută copilul să exploreze și să analizeze limba vorbită pe care o cunoaște deja.
- Ajută copilul să reproducă diferite cuvinte utilizând simbolurile grafice.
- Pregătirea pentru scrierea cu creionul.

Scop indirect

- grija față de mediu

Vârsta:

- 4 - 4,5 ani

Trasare litere

Scop direct

- Ajută copilul să devină conștient de sunetele din limba vorbită și să le asocieze simbolurilor prin intermediul simțurilor vizual, auditiv, tactil și kinestezic.

Scop indirect

- Pregătirea pentru scriere și citire.

Vârsta:

- 3/3,5 ani

MONTESSORI

ORIZONTURI LIBERE

GRUPA BAMBINI 2

ARIA MATEMATICĂ

Copiii din mediul Montessori au primit pregătire indirectă pentru matematică: măsurare de lichide, șervetele (pregătire pentru geometrie), secvențialitate/sucesiune, codul de culoare de la viața practică îi ajută să se orienteze și în culorile de la matematică, materiale așezate de la simplu la concret, precizia materialelor, sistemul zecimal integrat în materialele de senzorial, corectitudinea matematică a materialelor, barele roșii sunt pregătire pentru barele de numărat → copiii au o așteptare: lucrurile să se întâmple într-o anumită ordine.

Când copilul începe matematica, mintea și mâinile lui au fost pregătite și e gata pentru aceste activități complexe.

Tabla înmulțirii

Scop direct

- Învățarea, exersarea și memorizarea înmulțirii până la 10

Scop indirect —

Vârsta:

- Vârsta: 5,5 – 6 ani

Cutia cu fuse

Scop direct

- Clarificarea ideii că simbolurile reprezintă o anumită cantitate a unor obiecte separate
- Introducerea conceptului lui 0
- Secvențialitatea numerației

Scop indirect

- Repetarea ideii că nu există alte simboluri în afară de cele de la 0-9

Vârsta:

- Începând cu 4 ani

MONTESSORI

ORIZZONTURI LIBERE

GRUPA BAMBINI 2

Evenimentele lunii Martie

**La mulți ani dragi femei și mămici, cu toate rolurile pe care le aveți în viața voastră!
Ne-am bucurat să petrecem o dimineață frumoasă împreună și vă mulțumim!**

MONTESSORI

ORIZONTURI LIBERE

GRUPA BAMBINI 2

O imagine cât 1000 de cuvinte

“Seek opportunities to show you care. The smallest gestures often make the biggest difference.”

— John Wooden

*Cu drag,
Diana, Simona și Daniela*